METSÄNOMISTAJA

Tärkeintä on, että raivaajalla on mukavaa. **ALUENEUVOJA HANNU JUURIKKA, PUDASJÄRVEN METSÄNHOITOYHDISTYS**

Raivostuttava ryteikkö antautuu aloittelijalle

Perikunnan metsä on päässyt pusikoitumaan eikä raivaussaha ole tuttu työkalu. Ei hätää, ryteikkö antautuu kokemattomankin raivaajan käsittelyssä.

PEKKA FALI

Pudasjärven metsänhoitoyhdistyksen alueneuvoja Hannu Juurikka antoi toimittaja Suvi Niemelle vinkkejä sujuvaan raivaustyöhön. "Sahaa saa laulattaa kunnolla", hän kehotti.

Sahanterässä kello 12 ja 2 välistä sektoria tulisi välttää käyttämästä, sillä se voi aiheuttaa takapotkun.

PUDASJÄRVI (MT)
Niemennokka Pudasjärven Jongunjärvellä on päässyt pahasti pusikoituman.

Vielä 1970-luvulla maisemaa hoitivat lehmät, jotka pitivät alikasvoksen matalana. Lisäksi jokakeväiset tulvavedet ja jäät hukuttivat pienet puuntaimet, jolloin maisema pysyi avoimena.

"Vanhat männyt toimivat ennen merkkipuina, joiden avulla tiesi soutaa oikeaan rantaan", kertoo valokuvaaja **Pekka Fali**, joka omistaa metsäpalstan yhdessä muun perikunnan kanssa.

Lehmien lähdettyä niemi on lähes läpipääsemätön ryteikkö, eikä järvimaisemasta ole tietoakaan.

Apua metsäneuvojalta

Maaseudun Tulevaisuus kokeili, miten sujuu metsänraivaus kokemattomalta sahankäyttäjältä.

Raivaussahan varteen tarttui allekirjoittanut toimittaja, jolta löytyy metsämaisterin paperit mutta käytännön kokemus metsänhoidosta on jäänyt vähäiseksi.

Asiantuntijaksi palstalle lupautui Pudasjärven metsänhoitoyhdistyksen alueneuvoja **Hannu Juurikka**.

Palstalla on selvästi kuitupuun mitat täyttävää puustoa, joten varsinainen taimikonhoito on jo myöhäistä.

Jos kyseessä olisi talousmetsä, palstalle kutsuttaisiin koneketju tekemään ensiharvennusta. Sitä ennen tarvitaan kuitenkin ennakkoraivaus.

"Tämä on erinomainen kohde harjoitella raivaussahan käyttöä", Juurikka toteaa.

Ennakkoraivauksessa sahataan pois kaikki puut mitkä eivät täytä kuitupuun mittaa eli puut, joiden halkaisija on alle kuusi senttimetriä kolmen metrin korkeudella.

"Katajat ja pienet kuuset jätetään riistan iloksi", Juurikka ohjeistaa.

Kypärä suojaa

Raivaussaha on siinä mielessä turvallinen, että omia jalkoja on lähes mahdotonta sahata vahingossa.

Valjaat ja sahan runkoputki pitävät huolen, että terä pysyy kaukana sahaajan kehosta. Siksi viiltosuojahousuja ei tarvita, kuten moottorisahaa käyttäessä.

"Turvakenkiäkään ei tarvita, mutta tukevapohjaiset jalkineet pitää olla", Juurikka sanoo ja kelpuuttaa vaelluskenkäni.

Kuulosuojainmilla ja visiirillä varustettu kypärä osoittautuu tarpeelliseksi. Silmät on hyvä suojata sahanpurulta ja piiskaavilta oksilta, korvat melulta.

Tottumattomana puiden kaadon suuntaaminen on hieman holticonta, joten aika ajoin rangat rojahtavat niskaan. Kiitos kypärän, että pääänuppini säästyy kolhuitta.

Kunnolla kaasua

"Sahaa saa laulattaa kunnolla", Juurikka opastaa ennen työn aloittamista.

Hyvä, väännetäänpäs kahvasta kunnolla kaasua.

"Terään juuttuneita oksia ei saa missään nimessä ronklata käsin, jos saha on käynnissä", hän varoittaa.

Terä voi leikata sormet, vaikka saha olisi tyhjäkäynnillä.

Jos malttaa hieman katsoa ja suunnitella, missä järjestyksessä puut kaataa, raivaus on suhteellisen helppoa.

Mutta jos on vähänkin kärsimätön, rangat todennäköisesti löytää tieltään epämääräisissä kasoissa. Se vaikeuttaa liikkumista.

Raivaussahaa kuuluu ohjata jaloilla ja lantiolla, ei niinkään käsillä.

Allekirjoittaneella oikea käsi kuitenkin kipeytyi kolmen tankillisen jälkeen niin, että oli pakko lopettaa.

Lieneekö syy väärän tekniikan, kaasukahvan runsaan kääntelyn, käynnistysnarun toistuvan kiskomisen vai kaikkien edellämainittujen?

Ruummiillisen työn rutiinin puutekin vaivaa ihmistä, joka ammatikseen kantaa vain lehtiötä ja lyijykynää.

Syksyllä hyvä aika

Metsänhoito-oppaiden mukaan lehtipuut vesovat vähiten, kun ne kaadetaan juhannuksen ja heinäkuun lopun välillä. Ajankohtaa tärkeämpää on kuitenkin, että työ tulee tehdyksi.

Käytännössä raivaus onnistuu milloin vain kun paksu lumikerros ei ole häiritsemässä etenemistä. Lehdettömään aikaan raivaus on jonkin verran kevyempää kuin kesällä.

"Tärkeintä on, että raivaajalla on mukavaa", Juurikka viestittää omatoimisille metsänomistajille.

"Totuus on kuitenkin, että aina on joko märkää ja ikävää tai liian kuuma ja paljon sääskiä tai paarmoja. Jos sattuu olemaan hyvä sää, lapsella puhkeaa korvatulehdus."

Aurinkoisena syyskuun päivänä on harvinaisen täydellinen raivaussää.

Lopputulos palkitsee

Viiden tunnin urakoinnin jälkeen lihaksia pakottaa ja nälkä kurnii niin, että heikottaa.

Kannot olisivat saaneet jäädä hieman matalammiksi, mutta muuten ovat sekä metsäneuvoja Juurikka että metsänomistaja Fali tyytyväisiä.

Näkymä palkitsee myös väsyneen raivaajan.

Ryteikkö muuttui valoisaksi koivumetsäksi, jonka aihkimännyt kruunaavat. Mikä parasta, järvi näkyy.

SUVI NIEMI

	Autoveroton suositushinta	Arvioitu autovero	Arvioitu kokonaishinta	Vapaan autoedun verotusarvo	EU-yhdistetty kulutus	CO_2-päästöt
Corolla-mallisto alkaen	17.770 €	4.584,43 €	22.354,43 €	545 €/kk	4,1-6,0 l/100 km	106-139 g/km
Corolla Active alkaen	19.190 €	5.555,05 €	24.745,05 €	575 €/kk	4,1-6,0 l/100 km	106-139 g/km
Corolla Active alkaen Multidrive S	20.750 €	5.428,17 €	26.178,17 €	595 €/kk	5,6 l/100 km	130 g/km

Takuu 3 vuotta/100.000 km, korin puhkiruostumattomuustakuu 12 vuotta. Hintoihin lisätään jälleenmyyjäkohtaiset toimituskulut.

www.toyota.fi/corolla

METSÄNOMISTAJA

Pohjois-Suomessa pitäisi nyt kiirehtiä tekemään metsänhoitotöitä, sillä talvella raivauksia ei voi lumen takia tehdä. **TOIMINNANJOHTAJA ANTTI HÄRKÖNEN, PUDASJÄRVEN METSÄNHOITOYHDISTYS**

Ennen raivausta järvi hädin tuskin näkyi pusikon takaa.

Raivauksen jälkeen maisema avartui huomattavasti.

KÄSITTEET

Työlajeja raivaussahalla

Varhaisperkaus tehdään 3–4 metrin pituiselle taimikolle, jos tiheä lehtipuusto uhkaa tukahduttaa kasvatettavat taimet.

Varsinainen taimikonhoito tehdään viimeistään 5–8 metrin pituudessa. Puusto harvennetaan siten, että jäljelle jää haluttu määrä haluttuja puulajeja kasvamaan ensiharvennukseen asti.

Ennakkoraivaus kannattaa yleensä, kun ensiharvennus tehdään hakkuukoneella. Aliikasvoksen raivaus parantaa näkyvyyttä ja helpottaa kuljettajan työtä.

» Jos on vähänkin kärsimätön, rangat todennäköisesti löytää tieltään epämääräisissä kasoissa.

Taimikonhoitotukea pitää jatkossa hakea ennen töiden aloittamista

PEKKA FALI

Kemeralain pahin uudistus Antti Härkösen mielestä on, että työllisyysehtoinen taimikonhoito poistuu. Kymmeniä metsureita uhkaa jäädä ilman työtä Pohjois-Suomessa.

PUDASJÄRVI (MT)
Taimikonhoitoa ja monia muita metsänhoitotöitä tuetaan kestävän metsätalouden rahoituslain alaisesta tukijärjestelmästä.

Euroopan komissio on vaatinut rahoituslakiin muutoksia. Uusi lakiesitys lähti maa- ja metsätalousministeriöstä eduskuntaan viime viikolla.

Lakiesityksen mukaan kaiksista rahoitettavista toimenpiteistä on tehtävä hakemus ennen työn aloittamista.

"Se lisää byrokratiaa. Hoitotöistä pitää tehdä etukäteissuunnitelma ja metsäneuvojan pitää käydä kohteella kahteen kertaan. Itse taimikonhoitotyöt voivat viivästyä", Pudasjärven metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtaja **Antti Härkönen** manaa.

Nykylain mukaan kemeratukea on voinut hakea esimerkiksi, kun taimikko on jo raivattu.

Uudistamisen tuki pois

Tukijärjestelmästä poistetaan muun muassa energiapuun korjuu ja metsänuudistaminen.

Molemmat heikentävät Härkösen mukaan eniten Pohjois-Suomen metsätalouden asemaa.

Pahin uudistus hänen mukaansa on, että työllisyysehtoinen taimikonhoito poistuu. Sillä on tuettu työttömiä työnhakijoita raivaustöihin.

"Uudistuksen takia Pohjois-Suomessa 50–60 metsuria jää ilman työtä", Härkönen laskee.

Pääosin uusi tukijärjestelmä vastaa nykyistä.

Tukea myönnetään taimikon varhaishoitoon, nuoren metsän hoitoon, terveyslannoitukseen, juurikäävän torjuntaan, suometsän hoitoon, metsätien tekemiseen, metsäluonnon hoitoon ja ympäristötukisopimuksiin.

Tuen tasosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Siirtymäaikaa toivotaan

Kemeralaki vaatii Euroopan komission hyväksynnän ja tulee voimaan aikaisintaan 1.7.2015. Laki on voimassa vuoden 2020 loppuun.

Maa- ja metsätalousministeriön mukaan tukihakemuksia voidaan hyväksyä voimassa olevan lain nojalla ensi vuoden kesäkuun loppuun. Hakemukset pitää toimittaa Suomen metsäkeskukselle 20.3. mennessä.

"Pohjois-Suomessa pitäisi nyt kiirehtiä tekemään metsänhoitotöitä, sillä talvella raivauksia ei voi lumen takia tehdä", Härkönen tuskailee.

Hän toivookin, että laille saataisiin siirtymäaika, jotta vanhan lain mukaan rahoitettavia töitä ehtisi tehdä vielä ensi kesänä.

SUVI NIEMI

Porojen rykimä alkaa

Porojen kiima-aika eli rykimä alkaa syyskuun loppupuolella ja sitä kestää loka–marraskuulle saakka.

Paliskuntain yhdistys muistuttaa, että rykimäaikana on syytä pysyä poissa urosporojen eli hirvaiden tieltä ja erityisesti hirvaan ja vaadinten eli naarasporojen välistä.

Hirvas voi ahdisteltuna kokea ihmisen uhkana ja tulla päälle. Poroja kannattaa ihailla ja valokuvata turvallisen etäisyyden päästä.

"Poroja havaitessa on viisainta kiertää ne rauhallisesti mahdollisimman kaukaa. Porojen yllättämisen voi välttää taputtamalla käsiään ja pitämällä muuten ääntä. Näin myös porot huomaavat ajoissa väistää kulkijaa", Paliskuntain yhdistys ohjeistaa.

Mikäli joutuu hirvaan hyökkäyksen kohteeksi, yhdistys suosittelee ottamaan jalat alle ja poistumaan mahdollisimman nopeasti paikalta. Jos se ei onnistu, voi suojaa hakea puista tai muista suojaavista maanmuodoista tai rakenteista.

Hyökkäilevästä hirvaasta kannattaa ilmoittaa paliskunnalle tai Paliskuntain yhdistykseen, jotta tilanteeseen voidaan tarpeen mukaan puuttua.

SUVI NIEMI

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Sarvien kalistelulla hirvas puolustaa ja vahvistaa omaa asemaansa sekä virittelee vaadinten hormonitoimintaa.

Tuulivoimasta tuottoa valtiolle

Metsähallituksella on käynnissä yhdeksän tuulipuistohanketta maan pohjoisosissa. Niiden tavoitteena on parantaa valtion maiden tuottoa. Valtion liikelaitoksena Metsähallituksen pitää toki panostaa myös siihen, että Suomi saavuttaa uusiutuvan energian tavoitteensa.

Metsähallituksen tuulivoimapäällikkö **Erkki Kunnari** ei kerro Metsähallituksen maanvuokrahintoja, mutta viittaa julkisuudessa olleihin hintatietoihin. Niiden mukaan maanomistajalle maksetaan 5 000–15 000 euroa vuodessa, jos hän vuokraa maata tuulimyllyn alle.

"Jos tuulivoimala vie yhden hehtaarin metsää pois metsätalouskäytöstä, maan vuokratuotto on erittäin paljon suurempi kuin metsätalouden", Kunnari sanoo.

Kunnarin mukaan Metsähallitus ei halua olla passiivinen maanomistaja, joka vaan antaa alueen muiden käyttöön. Niinpä se etsii itse paikat, jonne tuulivoima sopii, jalostaa ne tuulivoimatuotantoon sopiviksi ja kilpailuttaa investoijat.

Maan jalostus tarkoittaa sitä, että Metsähallitus kaavoituttaa alueen tuulivoimalle, teettää ympäristövaikutusten arvioinnin, mittaa alueen tuulisuuden ja suunnittelee tarvittavan infrastruktuurin, kuten voimalapaikat, tiet ja sähkönsiirron. Voimalan omistajaksi Metsähallitus ei lähde.

KRISTA KIMMO
forest.fi

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Hirvestys käynnistyy

Viikon vaihteesta metsissä vilisee kymmeniätuhansia oransiliivisiä hirvimiehiä. Se on hyvä asia, koska metsästämällä hirvikantaa harvennetaan.

Hirvikannan säätely tuntuu kuitenkin olevan vaikeaa. Välillä kanta kasvaa hallitsemattomasti, mistä seuraa laajoja tuhoja ja metsänomistajien napinaa. Siihen reagoidaan viiveellä.

Kun kanta ammutaan alas, ruvetaan sitä kaikin keinoin kasvattamaan. Taimikko kestäisi tasaista kantaa kohtuullisesti, mutta kaikki männyn ja koivun taimikot altistuvat ylös-alas sahaavalla kannalla hirvituhoille. Miljoonalla metsähehtaarilla on jo hirvituhoja.

Biotalouteen panostavalle maalle tämä on kestämätön luku.

Vika on osittain systeemissä. Hirvien pyyntilupajärjestelmä perustuu metsästäjien arvion metsästysalueelle jääneeseen hirvikantaan ja siihen, että hirviseurueet anovat pyyntilupia, joita riistanhoitoyhdistykset puoltavat. Riistakeskus myöntää luvat, mutta ei voi myöntää niitä enempää kuin on haettu.

Maanomistajajärjestöjä kuunnellaan sidosryhmä kuulemissa maakuntatasolla ja nykyään myös riistanhoitoyhdistysten hallituksissa on yksi maanomistajien esittämä hallituksen jäsen. Ongelmaksi on muodostunut se, että luvat haetaan keväällä eikä niitä syksyllä jahtikauden aikana voida lisätä, vaikka havaitaan, että kanta-arviot ovat epäonnistuneet.

Pankkihirvijaettelulla tähän on saatu jonkin verran jousta, mutta perisuomalainen seurojen välinen kateus tuntuu estävän järkevää toimintaa. Laissa määrätty maanomistajan oikeus määrätä metsästyksestä ei tässä järjestelmässä aina toteudu.

Valtakuntaan on rakennettu yhteistyössä uusi hirvikannan hoitosuunnitelma, jonka avulla pyritään tasaisempaan hirvikantaan, minimoimaan vahinkoja ja estämään konflikteja metsänomistajien ja riistaväen kesken.

Uusi ajattelu lähtee reaaliaikaisesta saalistiedosta ja hirvitalousalueista. Hirvet liikkuvat vuodenkierrossa tietyillä alueilla, jotka eivät noudata hallinnollisia rajoja.

On harmillista, että kaikkia hirvitalousalueita ei ole pystytty rajaamaan biologisilla perusteilla, vaan maakunta ja rhy-rajat ovat muodostuneet esteiksi. Nyt on tärkeää, että muodostettuja hirvitalousalueita voidaan vielä korjata, ja että vastuuta hirvikannan tason säätelystä uskalletaan siirtää oikeasti hirvitalousaluille.

Toivottavasti riistahallinto uskaltautuu uudistuksessa niin pitkälle, että lupamääriä voidaan jatkossa käyttää paljon nykyistä joustavammin ja sidosryhmiä kuullen myös pyyntikauden aikana. Se on kaikkien etu.

Hirvikannan rakenteen vinoumaan otetaan uudessa suunnitelmassa viisaasti kantaa. Metsästäjätkin ovat havainneet vahvasti naarasvoittoisen kannan ongelmat mahoine lehmineen ja heikompilaatuisine sonneineen. Vahvaan tuottavuuteen panostaminen tunnustetaan nyt avoimesti virheeksi.

Metsästyslakia on syytä muuttaa niin, että naaraan vasasuojaa lievennetään. Poliisin väheneviä resursseja ei kannata käyttää asiaan, jossa metsästäjien eettiset ohjeet takuulla riittävät. Tiukka vasasuoja on lisännyt hirvikannan vaihtelua. Siitä on syytä päästä eroon.

Hirvituhokorvausjärjestelmä läpäisi rimaa hipoen EU valtiontukirajoitteet. Korvausjärjestelmä ei kuitenkaan toimi hyvin. Se on uudistettava.

Tarkastuskustannukset hipovat tuhokorvausten tasoa ja vain murto-osa vahingoista ilmoitetaan. Edes tarkastajilla on vaikea tulkita 50-sivuista tuhoraamattua.

Metsänomistajaparka ja jopa mhy-neuvojat ovat ymmällään. Tuholuokitus pitää saada kansantajuiseksi. Saattaisi olla aika lähteä valmistelemaan myös valtiosta riippumatonta metsästäjien ja maanomistajien yhteistä rahastomallia, jonne pyyntilupamaksut rahastoitaisiin hirvitalousalueittain.

Pyyntiluvan hinta olisi riippuvainen hirvien aiheuttamista vahingoista. Tämä motivoisi yhteistyöhön hirvitalousalueilla.

Metsästäminen on paras tapa pitää hirvikanta kurissa. Maalla tuskin kukaan haluaa jättää sitä kasvavan susikannan tehtäväksi.

Tarkkoja laukauksia, jotta taimikkotuhoilta ensi talvena vältytään!

» Metsästyslakia on syytä muuttaa niin, että naaraan vasasuojaa lievennetään. Poliisin väheneviä resursseja ei kannata käyttää asiaan, jossa metsästäjien eettiset ohjeet takuulla riittävät.

MIKKO TIIROLA on MTK:n metsävaltuuskunnan puheenjohtaja.
mikko.tiirola@mtk.fi